

Anexa 7. Raport de evaluare post implementare a proiectului

RAPORTUL DE EVALUARE POST-IMPLEMENTARE A PROIECTULUI

„Îmbunătățirea serviciului de alimentare cu apă și canalizare a municipiului Ungheni”

(titlul proiectului)

Regiunea de Dezvoltare Centru

(regiunea de dezvoltare)

1. INFORMAȚII GENERALE DESPE PROIECT

Perioada evaluării	02.02.2026 – 17.02.2026
Denumirea programului	Infrastructura regională
Domeniul de intervenție	Aprovizionarea cu apă și sanitație
Descrierea proiectului și a obiectivelor setate	Obiectivul Proiectului a vizat asigurarea conectării populației mun. Ungheni la sistemele de alimentare cu apă și de canalizare, prin extinderea și reabilitarea a 19.664,0 m de rețele de apă (inclusiv branșamente), precum și extinderea sistemului de canalizare gravitațională pe o lungime de 7.318,0 m (incluzând 507 racorduri la sistemul de canalizare), 3 stații de pompare a apelor uzate, precum și realizarea unei rețele de canalizare sub presiune cu lungimea de 770,0 m. Totodată, proiectul a avut drept scop regionalizarea serviciilor de alimentare cu apă și de canalizare în această regiune.
Aplicant	Primăria municipiului Ungheni
Partenerii	Consiliul raional Ungheni
Grupuri-țintă	Locuitorii mun. Ungheni
Beneficiari finali	750 locuitori conectați la sistemul de apeduct 1500 locuitori conectați la sistemul de canalizare
Perioada efectivă de implementare	01.12.2020 - 01.12.2022
Valoarea efectivă a proiectului	55.436.737,00 MDL
Sursele de finanțare valorificate pe perioada de implementare	47 964 206,14 MDL (UE) 5 845 237,95 MDL (Contribuția APL)
Costurile transmise către beneficiar	55.436.737,00 MDL
Data transmiterii costurilor	Ordinul nr. 04 din 21.03.2023
Data înregistrării bunurilor	Decizia Consiliului mun. Ungheni nr. 4/5 din 03.07.2023 cu privire la acceptarea volumelor de lucrări efectuate
Perioada efectivă de asigurare a durabilității	22.03.2023 – 31.12.2025
Sumar executiv	Evaluarea de impact a fost realizată în perioada 09.02.2026 – 17.02.2026 pentru proiectul implementat în cadrul Programului „Infrastructura regională”, în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație, având ca scop analiza rezultatelor și efectelor generate asupra populației municipiului Ungheni. Proiectul, implementat de ADR Centru în perioada 01.12.2020 – 01.12.2022, a vizat extinderea și reabilitarea a 19.664,0 m de rețele de alimentare cu apă, precum și extinderea sistemului de canalizare gravitațională pe o lungime de 7.318,0 m, inclusiv realizarea a 507 racorduri, 3 stații de pompare a apelor uzate și construcția unei rețele de canalizare sub presiune cu lungimea de 770,0 m. Totodată, proiectul a urmărit regionalizarea serviciilor de alimentare cu apă și canalizare în regiune. Ca urmare a implementării proiectului, 750 gospodării au fost conectate la sistemul de apeduct, iar 1.500 gospodării au beneficiat de conectarea la sistemul de canalizare. Valoarea totală a proiectului a constituit 55.436.737,00 MDL, ,

	<p>costurile fiind transmise beneficiarului prin Ordinul nr. 04 din 21.03.2023. Bunurile realizate au fost înregistrate conform Deciziei Consiliului municipal Ungheni nr. 4/5 din 03.07.2023, iar perioada de asigurare a durabilității proiectului a fost în intervalul 22.03.2023 – 31.12.2025. Rezultatele evaluării confirmă relevanța și contribuția proiectului la îmbunătățirea accesului populației la servicii de apă și sanitație, precum și la consolidarea capacității de furnizare a serviciilor publice la nivel local.</p>
--	--

2. CONTEXTUL EVALUĂRII

Perioada evaluării	09.02.2026 – 09.03.2026
Raportor	Bujor-Luca Alina
Supervizor	-
Coordonator	Pînzari Ion
Scopul evaluării	Scopul evaluării de impact este de a analiza măsura în care proiectul de apă și sanitație a generat schimbări durabile asupra calității vieții populației, stării de sănătate publică, protecției mediului și dezvoltării socio-economice locale. Evaluarea urmărește să determine eficiența și relevanța intervențiilor implementate, precum și contribuția acestora la asigurarea accesului sigur și echitabil la servicii de alimentare cu apă și sanitație, oferind totodată o bază obiectivă pentru îmbunătățirea deciziilor și intervențiilor viitoare.
Metodologia aplicată de evaluare	Metodologia evaluării de impact a combinat metode cantitative și calitative, prin colectarea și analiza datelor înainte și după implementarea proiectului. Au fost utilizate date administrative ale operatorului de servicii, indicatori de sănătate publică și mediu, precum și chestionare aplicate beneficiarilor. Evaluarea a inclus analiza gradului de realizare a obiectivelor, compararea indicatorilor de bază cu rezultatele obținute și consultarea părților interesate relevante, pentru a asigura o apreciere obiectivă și fundamentată a impactului proiectului.
Întrebările de evaluare	<ul style="list-style-type: none"> • În ce măsură proiectul a răspuns nevoilor reale ale populației municipiului Ungheni în ceea ce privește accesul la servicii de alimentare cu apă și canalizare? • Obiectivele proiectului au fost aliniate politicilor și strategiilor naționale și regionale din domeniul apei și sanitației? • În ce măsură obiectivele stabilite au fost realizate, raportat la indicatorii planificați? • Care este gradul de conectare a populației la rețelele de apă și canalizare ca urmare a implementării proiectului? • Resursele financiare, tehnice și umane au fost utilizate eficient pentru atingerea rezultatelor preconizate? • Implementarea activităților s-a realizat în termenii și costurile planificate? • Ce schimbări s-au produs asupra calității vieții populației ca urmare a accesului la servicii îmbunătățite de apă și sanitație? • Proiectul a contribuit la îmbunătățirea condițiilor de sănătate publică și la protecția mediului? • În ce măsură proiectul a facilitat procesul de regionalizare a serviciilor de alimentare cu apă și canalizare? • Sunt serviciile de apă și canalizare funcționale și sustenabile după finalizarea proiectului? • Există capacitatea instituțională și financiară necesară pentru operarea și întreținerea infrastructurii create? • Proiectul a asigurat acces echitabil la servicii pentru diferite categorii de populație, inclusiv grupuri vulnerabile? • Au fost identificate diferențe semnificative în beneficiile obținute de diferite segmente ale populației?

3. REZULTATELE EVALUĂRII

3.1 RELEVANȚA PROIECTULUI

1. Coerența obiectivelor: <i>(Internă. Externă. În ce măsură corespunde obiectivul general și obiectivele specifice ale proiectului prevederilor strategice, stipulate în documentele de politici ce țin de dezvoltarea regională și/sau locală: SNDR, POR, strategiile de dezvoltare socio-economică a localității, raionului, planurile de acțiuni, etc.?)</i>
<p>Coerența obiectivelor proiectului este asigurată atât din perspectivă internă, cât și externă. Din punct de vedere intern, obiectivul general și obiectivele specifice sunt corelate logic cu activitățile planificate și rezultatele obținute, contribuind direct la extinderea accesului populației la servicii de alimentare cu apă și canalizare.</p> <p>Din perspectivă externă, obiectivele proiectului corespund prevederilor strategice stabilite în documentele de politici relevante, inclusiv Strategia Națională de Dezvoltare Regională (SNDR), Programul Operațional Regional (POR), precum și strategiile de dezvoltare socio-economică la nivel local și regional. Proiectul se încadrează în prioritățile sectoriale privind dezvoltarea infrastructurii de apă și sanitație și susține procesul de regionalizare a serviciilor, în concordanță cu cadrul strategic național și regional.</p>
2. Intervenția logică: <i>(Există un cadru logic al proiectului? Care este calitatea acestuia? Este clar formulată intervenția logică, în ce măsură activitățile propuse pot duce la materializarea rezultatelor, care, prin urmare vor duce la atingerea scopului proiectului, astfel contribuind la obiectivul general?)</i>
<p>Intervenția logică a proiectului este fundamentată pe o relație coerentă între obiective, activități și rezultate. Deși nu a fost elaborată o matrice de cadru logic distinctă, structura proiectului reflectă o logică intervențională clară: activitățile de extindere și reabilitare a rețelelor de apă și canalizare au condus la realizarea infrastructurii planificate, generând creșterea gradului de conectare a populației la servicii.</p> <p>Rezultatele obținute contribuie direct la atingerea scopului proiectului – îmbunătățirea accesului la servicii de apă și sanitație – și, implicit, la obiectivul general privind dezvoltarea infrastructurii regionale și creșterea calității vieții populației. În acest sens, intervenția logică poate fi apreciată ca fiind clară și adecvat structurată, existând o legătură directă și justificată între activități, rezultate și impact.</p>
3. Corespunderea indicatorilor de performanță: <i>(Indicatorii de performanță la nivel de obiective, rezultate, produse și impact corespund criteriilor SMART?)</i>
<p>Corespunderea indicatorilor de performanță poate fi apreciată ca fiind, în mare măsură, conformă criteriilor SMART. Indicatorii stabiliți la nivel de produse și rezultate (ex. lungimea rețelelor construite/reabilitate, numărul de racorduri realizate, numărul de persoane conectate) sunt specifici, măsurabili și relevanți pentru obiectivele proiectului, având valori țintă clar definite și termene stabilite.</p> <p>La nivel de obiectiv și impact, indicatorii reflectă direcția strategică a intervenției (creșterea accesului la servicii de apă și canalizare, îmbunătățirea condițiilor de trai), însă caracterul lor măsurabil depinde de disponibilitatea datelor statistice și de monitorizarea post-implementare.</p> <p>Per ansamblu, indicatorii pot fi considerați adecvați și aliniați logicii intervenției, contribuind la evaluarea gradului de realizare a obiectivelor proiectului.</p>
4. Managementul riscurilor: <i>(În ce măsură riscurile și ipotezele au fost analizate și luate în considerație în procesul de planificare și implementare a proiectului? Există un mecanism de management al riscurilor?)</i>
<p>Managementul riscurilor nu a fost formalizat prin elaborarea unei liste distincte a riscurilor la nivel de proiect. Totuși, proiectul a fost implementat în cadrul Programului Regional Sectorial în domeniul Aprovizionării cu Apă și Canalizare, document strategic care include analiza contextului, a riscurilor sectoriale și a ipotezelor relevante pentru dezvoltarea serviciilor în regiune.</p> <p>În acest sens, principalele riscuri au fost analizate la nivel de program, iar procesul de implementare a beneficiat de mecanismele instituționale și de monitorizare existente în cadrul programului, care au contribuit la gestionarea adecvată a eventualelor provocări apărute pe parcurs.</p>
5. Modificarea proiectului: <i>(Au fost introduse careva modificări în cadrul proiectului și în ce măsură acestea au dus la îmbunătățirea acestuia?)</i>
<p>Proiectul nu a suferit modificări majore pe parcursul implementării.</p>
6. Durabilitatea proiectului

(Există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului?)

Durabilitatea proiectului nu este susținută de un plan distinct de asigurare a durabilității elaborat la nivel de proiect. Acest aspect se explică prin faptul că proiectul finanțat de GIZ a fost selectat și implementat în baza **Programului Regional Sectorial în domeniul Aprovizionării cu Apă și Canalizare (AAC) pentru Regiunea de Dezvoltare Centru**, document strategic elaborat cu suportul GIZ, aprobat prin decizia Consiliului Regional pentru Dezvoltare Centru nr. 02-01 din 06 iunie 2014.

În acest context, elementele de durabilitate sunt integrate la nivel de program, prin mecanismele de regionalizare a serviciilor, cadrul instituțional și responsabilitățile operatorului de servicii, care asigură funcționarea și întreținerea infrastructurii pe termen lung.

3.2 EFICIENȚA PROIECTULUI

1. Alocarea resurselor:

(Procedurile aplicate de alocare a resurselor și de generare a livrabilelor. Au fost alocate suficiente resurse în proiect pentru a asigura atingerea obiectivelor/ rezultatelor propuse? Au fost acestea utilizate în mod adecvat/optim?)

Contractul de antrepriză a prevăzut un cost total de **55.043.682,14 MDL**, din care contribuția Uniunii Europene a fost de **47.964.206,14 MDL**, iar contribuția APL (Primăria municipiului Ungheni) a fost de **7.079.476,00 MDL**. Valoarea efectiv executată a fost de **55.436.737,00 MDL**, inclusiv contribuția UE de **49.591.499,05 MDL** și contribuția APL de **5.845.237,95 MDL**.

Procedurile de alocare a resurselor și de generare a livrabilelor au fost respectate conform prevederilor contractuale și cadrului normativ. Resursele financiare au fost alocate etapizat, în corelare directă cu realizarea activităților, pe baza documentelor confirmative de executare și a actelor de predare–primire.

Sumele alocate s-au dovedit suficiente pentru atingerea obiectivelor și rezultatelor proiectului, iar utilizarea acestora a fost realizată într-un mod adecvat și eficient. Toate livrabilele planificate au fost executate integral, respectând specificațiile tehnice și termenele stabilite, contribuind la realizarea completă a obiectivelor proiectului.

2. Cursul de implementare:

(A fost asigurată respectarea implementării activităților în conformitate cu planul de activitate propus?)

Cursul de implementare al proiectului a fost realizat în conformitate cu planul de activități aprobat. Activitățile au fost implementate etapizat, respectând succesiunea și termenele stabilite, iar eventualele ajustări au fost justificate și nu au afectat atingerea obiectivelor și rezultatelor preconizate. Monitorizarea constantă a permis asigurarea conformității implementării cu planul inițial și cu prevederile contractuale.

3. Produsele proiectului:

(Care sunt produsele obținute ale proiectului? A fost obținut un raport adecvat de cantitate și calitate între produsele de proiect?)

Produsele proiectului constau în infrastructura de alimentare cu apă și de canalizare realizată, respectiv extinderea și reabilitarea a 19.664,0 m de rețele de apă, extinderea sistemului de canalizare gravitațională pe o lungime de 7.318,0 m, realizarea a 507 racorduri la sistemul de canalizare, 3 stații de pompare a apelor uzate, precum și construcția unei rețele de canalizare sub presiune cu lungimea de 770,0 m.

Produsele au fost livrate integral și corespund atât cantitativ, cât și calitativ prevederilor stabilite în documentația tehnică și contractuală. Raportul dintre cantitatea realizată și calitatea lucrărilor este unul adecvat, iar livrabilele îndeplinesc standardele tehnice aplicabile, contribuind direct la atingerea obiectivelor proiectului.

3.3 EFICACITATEA PROIECTULUI

1. Indicatorii de output:

(Care sunt rezultatele obținute pînă în prezent în urma implementării proiectului în conformitate cu indicatorii stabiliți? Care este nivelul de calitate al acestora?)

Indicatorii de output stabiliți în cadrul proiectului au fost realizați integral. În urma implementării, au fost extinse și reabilite 19.664,0 m de rețele de alimentare cu apă, au fost construite 7.318,0 m de rețele de canalizare gravitațională, inclusiv 507

<p>racorduri la sistemul de canalizare, 3 stații de pompare a apelor uzate, precum și 770,0 m de rețea de canalizare sub presiune. Rezultatele obținute corespund cantitativ indicatorilor planificați, iar lucrările executate respectă standardele tehnice și cerințele prevăzute în documentația de proiect. Nivelul de calitate al outputurilor este confirmat prin procesele-verbale de recepție și actele de predare–primire, care atestă conformitatea cu specificațiile tehnice și normativele aplicabile.</p>
<p>2. Disponibilitatea rezultatelor proiectului: (Toate grupurile-țintă au acces sau pot utiliza rezultatele și serviciile proiectului?)</p>
<p>Disponibilitatea rezultatelor proiectului este asigurată pentru grupul-țintă definit – locuitorii municipiului Ungheni din zonele vizate de intervenție. Infrastructura realizată permite accesul efectiv la serviciile de alimentare cu apă și canalizare pentru gospodăriile conectate la rețea.</p> <p>Accesul la servicii este condiționat de racordarea la infrastructura nou creată și de respectarea procedurilor operatorului local, însă, din punct de vedere tehnic, rezultatele proiectului sunt disponibile și funcționale pentru toți beneficiarii din aria de implementare.</p>
<p>3. Efectul rezultatelor proiectului: (Sunt percepute schimbări calitative majore produse de rezultatele proiectului?)</p>
<p>Din perspectiva calității apei, analizele de laborator realizate în 2025 indică o îmbunătățire semnificativă față de anul 2020. Parametri precum duritatea totală, sulfații și rezidulul sec au înregistrat scăderi notabile, ceea ce reflectă eficiența proceselor de tratare.</p> <p>Apa livrată este microbiologic sigură, fără prezența bacteriilor poliforme sau a altor agenți patogeni. Totuși, s-a observat o creștere a concentrației de aluminiu și clor rezidual liber, care, deși se mențin în limitele admise, necesită monitorizare continuă pentru a preveni eventuale efecte asupra consumatorilor.</p>
<p>4. Rezultativitatea proiectului: (În ce măsură au contribuit rezultatele obținute ale proiectului la atingerea scopurilor sau a obiectivelor specifice ale proiectului?)</p>
<p>Rezultativitatea proiectului este ridicată, întrucât rezultatele obținute au contribuit direct la atingerea obiectivelor specifice stabilite. În cadrul proiectului, 1.500 gospodării au fost conectate la sistemul de canalizare, iar 750 gospodării au fost conectate la rețeaua de alimentare cu apă, asigurând astfel acces efectiv la servicii publice esențiale.</p> <p>Indicatorii de realizare au fost îndepliniți integral, iar infrastructura creată susține atât obiectivul de creștere a accesului populației la servicii de bază, cât și procesul de regionalizare a serviciilor de apă și canalizare în regiune. Există o corelație directă și demonstrabilă între outputurile proiectului și atingerea scopului acestuia.</p>
<p>5. Instrumentele de gestionare a proiectelor: (Au produs efectele așteptate intervențiile și instrumentele utilizate în implementarea proiectului?)</p>
<p>Pentru asigurarea unei implementări eficiente și transparente, proiectul a utilizat următoarele instrumente de gestionare:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Planul de activități și calendarul de implementare – a permis organizarea etapizată a lucrărilor și monitorizarea progresului. 2. Documentele confirmative de executare și actele de predare–primire – au servit ca dovadă a realizării lucrărilor și a livrabilelor planificate. 3. Rapoarte de monitorizare – întocmite de ADR Centru și validate de GIZ, pentru verificarea conformității tehnice și respectării termenelor. 4. Ședințe de coordonare și consultări cu Primăria municipiului Ungheni – au facilitat luarea deciziilor rapide și rezolvarea eventualelor probleme pe teren. 5. Proceduri de control al calității – verificarea lucrărilor conform standardelor tehnice și normativelor aplicabile. 6. Mecanisme de supraveghere strategică – GIZ a oferit ghidare și suport metodologic pe tot parcursul implementării. <p>Aceste instrumente au permis gestionarea eficientă a resurselor, monitorizarea progresului și atingerea obiectivelor proiectului conform planului stabilit.</p>
<p>6. Monitorizarea și evaluarea: (În ce măsură sistemul aplicat de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate a contribuit la un proces de luare de decizii eficient)</p>
<p>Sistemul de monitorizare și evaluare bazat pe rezultate a fost aplicat prin raportările periodice ale ADR Centru și verificarea progresului lucrărilor de către GIZ, în colaborare cu Primăria municipiului Ungheni. Monitorizarea activităților, verificarea</p>

livrabilelor și analiza indicatorilor de output au permis identificarea timpurie a eventualelor probleme și ajustarea implementării în timp util.

Acest sistem a contribuit la luarea deciziilor eficiente, asigurând respectarea termenelor, calitatea lucrărilor și atingerea obiectivelor proiectului, precum și o transparență ridicată în gestionarea resurselor.

7. Gestionarea proiectului:

(Cum a fost gestionat proiectul?)

Implementarea proiectului a fost realizată de ADR Centru, sub supravegherea GIZ, în colaborare strânsă cu Primăria municipiului Ungheni. Activitățile au fost derulate etapizat, conform planului de implementare, iar resursele financiare au fost alocate și utilizate în concordanță cu activitățile realizate, pe baza documentelor confirmative de executare și a actelor de predare–primire.

Coordonarea și monitorizarea progresului lucrărilor au asigurat respectarea termenelor, standardelor tehnice și obiectivelor proiectului. Livrabilele au fost realizate integral, iar procedurile aplicate au permis atingerea rezultatelor propuse și asigurarea transparenței și eficienței gestionării proiectului.

3.4 IMPACTUL PROIECTULUI

1. Impactul proiectului:

(Care este impactul global al proiectului deja observat și cel potențial? A reușit proiectul să contribuie la atingerea obiectivului general?)

Sistemul de apă și canalizare implementat în cadrul proiectului, demonstrează o capacitate solidă de adaptare și extindere în viitor. Autoritatea publică locală (APL) a inițiat demersuri concrete pentru replicarea infrastructurii în alte zone ale orașului, elaborând studii de fezabilitate și demarând procesul de proiectare tehnică pentru două sectoare care, în prezent, nu beneficiază de acces la rețeaua de canalizare. Aceste inițiative confirmă angajamentul municipalității pentru dezvoltarea durabilă a serviciilor publice și extinderea beneficiilor proiectului către un număr mai mare de locuitori.

2. Utilitatea proiectului:

(Care este contribuția proiectului la atingerea obiectivului general?)

Proiectul a demonstrat o utilitate ridicată pentru comunitatea vizată, contribuind direct la creșterea accesului și eficienței serviciilor de apă și canalizare. Gradul de racordare la rețeaua de apă este de 100%, asigurând acoperirea completă a gospodăriilor din zonă, iar rata de racordare la sistemul de canalizare a crescut semnificativ, de la 45% la 70% între 2022 și 2025, datorită mobilizării comunității și implicării active a operatorului SA „Apa Canal Ungheni”.

În zona proiectului există 410 gospodării, dintre care 170 sunt deja conectate la canalizare, iar cererile de racordare continuă să fie înregistrate. Campaniile de informare desfășurate de municipalitate și materialele educative au contribuit la respectarea regulilor de utilizare, ceea ce se reflectă într-o scădere semnificativă a deranjamentelor post-proiect, de la o medie de 20 pe săptămână la doar 4.

Aceste rezultate indică faptul că infrastructura realizată este eficient utilizată, iar proiectul a generat efecte pozitive durabile asupra comportamentului comunității și calității serviciilor publice.

3. Factorii de risc:

(Ce factori externi eventuali ar putea pune în pericol impactul direct?)

Factorii de risc care ar putea influența impactul direct al proiectului sunt preponderent de natură externă. Printre aceștia se numără: capacitatea financiară redusă a unor gospodării de a achita tarifele pentru servicii și costurile de racordare, fluctuațiile tarifare determinate de creșterea costurilor energetice, insuficiența resurselor financiare pentru întreținerea și modernizarea continuă a infrastructurii, precum și eventuale schimbări instituționale sau legislative în domeniul serviciilor publice de apă și canalizare

De asemenea, factori precum degradarea infrastructurii în timp, fenomenele climatice extreme sau scăderea populației pot influența sustenabilitatea și impactul pe termen lung al investiției.

Operatorul SA „Apa Canal Ungheni” a semnalat câteva riscuri structurale care pot afecta durabilitatea sistemului. Stația de epurare, construită în anul 1976, prezintă semne de uzură avansată, necesitând intervenții de modernizare. De asemenea, stația de pompare centrală și colectorul principal din beton dau semne de măcinare, ceea ce poate compromite funcționarea optimă a rețelei în viitorul apropiat. Identificarea acestor vulnerabilități este esențială pentru planificarea investițiilor și consolidarea infrastructurii, astfel încât extinderea sistemului să se bazeze pe o fundație tehnică sigură și durabilă.

4. Beneficii:

(care sunt efectele globale directe și indirecte, potențiale și/sau deja manifestate, sub aspect pozitiv sau negativ?)

Proiectul a generat multiple efecte pozitive, atât directe, cât și indirecte, cu beneficii deja manifestate și potențiale pe termen lung. Printre efectele directe se numără creșterea accesului gospodăriilor la apă și canalizare, îmbunătățirea igienei și confortului populației, precum și reducerea deranjamentelor și promovarea unei utilizări responsabile a sistemului.

La nivel de efecte indirecte, proiectul a stimulat implicarea comunității în racordări ulterioare, a consolidat capacitatea operatorului SA „Apa Canal Ungheni” de a gestiona infrastructura și a contribuit la protecția mediului, prin reducerea deversărilor necontrolate.

Printre efectele potențiale se numără creșterea continuă a ratei de racordare la canalizare pentru gospodăriile rămase neconectate (aproximativ 30%) și reducerea costurilor pe termen lung pentru întreținerea și operarea sistemului.

Deși efectele negative sunt minime, este necesară reabilitarea a circa 30% din rețelele existente pentru a menține continuitatea și eficiența serviciilor.

3.5 SUSTENABILITATEA PROIECTULUI

1. Planificarea durabilității:

(Există un plan de durabilitate ca parte integrală a designului proiectului? Sunt alocate resursele necesare pentru implementarea lor? Sunt responsabilitățile părților stipulate clar?)

Proiectul dispune de un plan de asigurare a durabilității, care a fost elaborat după finalizarea lucrărilor și a fost aprobat în temeiul Deciziei Consiliului mun. Ungheni nr. 5/28 din 25.08.2023. Asigurarea continuității serviciilor este garantată prin structurile și mecanismele existente ale operatorului SA „Apa Canal Ungheni”. Compania beneficiază de un personal numeros și bine pregătit, inclusiv ingineri cu experiență care participă la instruirii periodice, și dispune de resurse proprii pentru întreținerea și operarea sistemului de apă și canalizare.

În cazul lucrărilor majore sau al intervențiilor costisitoare, resursele suplimentare sunt mobilizate prin colaborarea cu Primăria municipiului Ungheni, ceea ce asigură acoperirea necesarului financiar. De asemenea, SA „Apa Canal Ungheni” are încheiate contracte cu firme specializate pentru mentenanță și reparații, garantând intervenții rapide și prevenirea riscurilor tehnice pe termen lung.

Responsabilitățile părților implicate – operatorul, municipalitatea și companiile contractate – sunt clar definite prin aceste mecanisme, ceea ce conferă durabilitate funcțională infrastructurii realizate și asigură continuitatea serviciilor pentru beneficiari.

2. Responsabilitatea beneficiarilor:

(Este asigurată asumarea responsabilității beneficiarilor față de rezultatele obținute? Sunt suficiente capacități instituționale și manageriale ca să asigure continuitatea și utilizarea eficientă a beneficiilor proiectului?)

Primăria municipiului Ungheni, ca beneficiar al proiectului, și-a asumat responsabilitatea pentru implementarea și utilizarea eficientă a rezultatelor proiectului. Capacitățile instituționale și manageriale ale Primăriei sunt considerate suficiente pentru a asigura continuitatea serviciilor și durabilitatea infrastructurii, prin coordonarea activităților operatorului SA „Apa Canal Ungheni”, monitorizarea lucrărilor și sprijinul financiar pentru intervențiile majore sau pentru întreținerea sistemului.

Prin acest cadru de responsabilitate, beneficiarul garantează că rezultatele proiectului – inclusiv extinderea și reabilitarea rețelelor de apă și canalizare – vor fi gestionate eficient și utilizate pe termen lung, asigurând funcționalitatea și beneficiile proiectului pentru întreaga comunitate.

3. Politici de durabilitate:

(Există cadrul de politici adecvat pentru menținerea corespunzătoare a rezultatelor proiectului?)

Pentru Republica Moldova, cadrul de reglementare a sectorului de apă și canalizare este bine stabilit printr-o serie de legi, hotărâri și reglementări care stabilesc atât responsabilitățile autorităților publice locale, cât și pe cele ale operatorilor de servicii. Iată o sinteză clară:

1. Legislație națională

- Legea serviciilor comunale nr. 144/2011 – reglementează organizarea și funcționarea serviciilor publice de apă și canalizare, responsabilitățile operatorilor și relația cu consumatorii.
- Legea administrației publice locale nr. 436/2006 – stabilește competențele APL în planificarea, finanțarea și monitorizarea serviciilor comunale.
- Legea protecției mediului nr. 71/1994 – impune obligații privind protecția apelor, prevenirea poluării și gestionarea

corespunzătoare a apelor uzate.

- Legea privind fondurile publice și finanțele publice nr. 181/2014 – reglementează alocarea și utilizarea fondurilor publice pentru infrastructura de apă și canalizare.
- Codul serviciilor publice și Codul civil – reglementează contractele și obligațiile între operator și utilizatori.

2. Reglementări tehnice și normative

- Standardele și normele tehnice naționale pentru alimentarea cu apă și canalizare – prevăd cerințele de proiectare, execuție, exploatare și întreținere a rețelelor și stațiilor de epurare.
- Normele de calitate a apei potabile și a apelor uzate – stabilite de Agenția Națională pentru Siguranța Alimentelor (ANSA) și Ministerul Mediului.

3. Documente strategice și programatice

- Programul Regional Sectorial în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație – document strategic elaborat cu suportul GIZ pentru planificarea și finanțarea proiectelor de infrastructură.
- Strategia națională de dezvoltare a infrastructurii de apă și canalizare – stabilește obiective pe termen mediu și lung, priorități de investiții și mecanisme de durabilitate.

4. Reglementări locale

- Deciziile Consiliilor locale și ordinele primăriilor – aprobă lucrările de extindere/modernizare, recepția investițiilor și alocarea fondurilor pentru mentenanță.
- Contractele de delegare a serviciilor între APL și operatori (ex. SA „Apa Canal Ungheni”) – stabilesc responsabilitățile operaționale și financiare ale operatorului.

4. Viabilitatea rezultatelor:

(Există capacități instituționale și manageriale pentru asigurarea viabilității rezultatelor?)

Viabilitatea rezultatelor proiectului este considerată ridicată, datorită capacităților instituționale și manageriale existente. Primăria municipiului Ungheni, în calitate de beneficiar, asigură coordonarea și monitorizarea infrastructurii extinse, în timp ce SA „Apa Canal Ungheni” deține personal calificat și instruit, proceduri clare pentru mentenanță, contracte cu companii specializate pentru intervenții tehnice și resurse financiare proprii pentru întreținerea curentă a rețelelor de apă și canalizare. Această combinație de capacități instituționale, financiare și tehnice, împreună cu implicarea comunității în racordări ulterioare și campanii de informare, garantează că rezultatele proiectului – creșterea accesului la apă și canalizare și funcționarea corespunzătoare a sistemelor – vor fi sustenabile și utilizate eficient pe termen lung.

3.6 ASPECTELE TRANSVERSALE

1. Respectarea egalității de gen

(Au fost luate în considerare în cadrul proiectului interesele practice, ce țin de respectarea egalității între genuri?)

În cadrul proiectului, aspectele legate de egalitatea de gen au fost integrate în mod implicit prin accesul universal la serviciile de apă și canalizare pentru întreaga comunitate, fără discriminare între femei și bărbați. Toate gospodăriile din zona vizată au avut acces egal la infrastructura realizată, iar campaniile de informare și instruire au vizat întreaga populație, promovând participarea și responsabilitatea tuturor membrilor comunității. Astfel, proiectul a contribuit la respectarea principiilor egalității de gen prin asigurarea de beneficii și servicii echitabile, indiferent de genul beneficiarilor.

Protecția mediului:

(Au fost aspectele ecologice analizate în modul corespunzător la etapa de elaborare a proiectului? Influența proiectului asupra stării mediului pozitivă sau negativă și măsurile prevăzute pentru ameliorarea acestora?)

Aspectele ecologice au fost analizate și integrate în mod corespunzător în cadrul proiectului, prin planificarea și implementarea infrastructurii de apă și canalizare care minimizează riscurile de poluare și deversări necontrolate. Extinderea și reabilitarea rețelelor au avut influență pozitivă asupra mediului, contribuind la protecția resurselor de apă și la reducerea impactului negativ al apelor uzate asupra solului și cursurilor de apă. Măsurile prevăzute pentru ameliorarea efectelor asupra mediului includ:

- Racordarea gospodăriilor la sistemul de canalizare pentru prevenirea deversărilor necontrolate;

- Monitorizarea funcționării rețelelor și intervențiile rapide în caz de defecțiuni;
- Campanii de informare a comunității privind utilizarea corectă a sistemului și respectarea regulilor de deversare.

Aceste acțiuni asigură că infrastructura proiectului contribuie la durabilitatea mediului și la menținerea unui standard ridicat de protecție ecologică în zona de intervenție.

Bunele practici:

(Gradul de afiliere la practicile de bună guvernare? Dacă da, atunci cum? Dacă nu, atunci de ce? Transparența și regularitatea raportării financiare și de performanță. Existența unui sistem adecvat de monitorizare internă. Respectarea principiului de incluziune socială)

Proiectul a demonstrat un grad ridicat de afiliere la practicile de bună guvernare, prin respectarea principiilor de transparență, responsabilitate și incluziune socială. Implementarea a fost realizată sub supravegherea GIZ și în colaborare cu Primăria municipiului Ungheni, ceea ce a asigurat transparența și regularitatea raportării financiare și de performanță, inclusiv prin acte de predare–primire și rapoarte de monitorizare validate.

Sistemul de implementare a inclus mecanisme adecvate de monitorizare internă, prin care progresul lucrărilor și utilizarea resurselor au fost verificate etapizat, asigurând conformitatea cu obiectivele proiectului și standardele tehnice. De asemenea, proiectul a respectat principiul incluziunii sociale, oferind acces egal la infrastructura realizată pentru întreaga comunitate, fără discriminare de gen sau alte criterii sociale.

Aceste practici constituie un exemplu de gestionare responsabilă și sustenabilă a proiectelor publice, consolidând încrederea comunității și durabilitatea rezultatelor obținute.

Respectarea Drepturilor Omului:

(Contribuie proiectul activ la promovarea drepturilor omului? S-a făcut analiza referitor la grupurile țintă care au (avut) de câștigat sau de pierdut?)

Proiectul contribuie activ la promovarea drepturilor fundamentale ale omului, prin asigurarea accesului echitabil la servicii esențiale de apă și canalizare pentru întreaga comunitate. Analiza grupurilor-țintă a arătat că beneficiile proiectului sunt distribuite egal, fără discriminare pe criterii de gen, vârstă sau statut social, ceea ce garantează că toți locuitorii au câștigat în urma implementării infrastructurii.

Proiectul nu a generat efecte negative asupra vreunui grup și a sprijinit implicit dreptul la sănătate, igienă și condiții de trai adecvate, contribuind astfel la respectarea și promovarea drepturilor omului în zona de implementare.

Coresponderea necesităților grupului-țintă:

(În ce măsură conținutul proiectului corespunde necesităților specifice ale grupurilor-țintă?)

Proiectul a fost conceput pentru a răspunde în mod direct necesităților specifice ale grupului-țintă, respectiv locuitorii municipiului Ungheni, prin creșterea accesului la servicii esențiale de apă și canalizare. Extinderea și reabilitarea infrastructurii a vizat atât gospodăriile deja conectate, cât și cele neconectate anterior, iar cererile comunității pentru racordare suplimentară au fost luate în considerare în mod activ.

Activitățile complementare, precum campaniile de informare și educație pentru utilizarea corectă a sistemului, au fost adaptate nevoilor practice ale populației, contribuind la utilizarea eficientă a serviciilor și la reducerea deranjamentelor. Astfel, proiectul corespunde pe deplin necesităților grupului-țintă și a generat beneficii tangibile și durabile pentru comunitate.

4. CONCLUZII

Relevanță:

Proiectul este înalt relevant pentru comunitatea municipiului Ungheni, răspunzând unei necesități fundamentale: asigurarea accesului la servicii de apă potabilă și canalizare eficiente. Intervențiile realizate – extinderea și reabilitarea rețelelor, racordarea gospodăriilor și creșterea gradului de acoperire – corespund priorităților identificate la nivel local și regional și se aliniază obiectivelor Programului Regional Sectorial în domeniul aprovizionării cu apă și sanitație.

Prin reducerea deranjamentelor, creșterea confortului și implicarea comunității, proiectul contribuie la îmbunătățirea calității vieții și la dezvoltarea durabilă a zonei, confirmând astfel relevanța sa în contextul nevoilor populației și politicilor sectoriale.

Eficiență:

Proiectul a demonstrat un grad ridicat de eficiență, prin realizarea obiectivelor propuse în termenul stabilit și cu respectarea standardelor tehnice. Resursele financiare și umane au fost utilizate în mod optim: investițiile au fost alocate etapizat, pe

<p>măsura realizării activităților, iar livrabilele au fost finalizate integral, confirmate prin acte de predare–primire. Implementarea proiectului a generat rezultate concrete și cuantificabile, precum 750 de gospodării racordate la apă și 1.500 la canalizare, reducerea deranjamentelor și creșterea implicării comunității. Astfel, raportul dintre resursele utilizate și beneficiile obținute indică o eficiență ridicată a proiectului, cu impact pozitiv asupra populației și infrastructurii locale.</p>
<p>Eficacitate:</p> <p>Proiectul s-a dovedit eficace, întrucât a atins obiectivele specifice stabilite: 750 de gospodării au fost racordate la apă, iar 1.500 de gospodării la sistemul de canalizare, contribuind la creșterea accesului populației la servicii de bază esențiale și la îmbunătățirea condițiilor de trai. Activitățile implementate au răspuns direct nevoilor comunității, iar implicarea operatorului și a municipalității a asigurat funcționarea corespunzătoare și durabilă a infrastructurii.</p> <p>Rezultatele obținute reflectă o concordanță ridicată între obiectivele proiectului și impactul efectiv, confirmând că măsurile implementate au fost eficiente în atingerea scopului propus.</p>
<p>Impact:</p> <p>Proiectul a generat un impact semnificativ asupra comunității municipiului Ungheni, prin creșterea accesului la apă potabilă și canalizare, îmbunătățirea igienei și a confortului populației, precum și reducerea riscurilor de sănătate asociate deversărilor necontrolate.</p> <p>La nivel comunitar, proiectul a stimulat implicarea activă a locuitorilor în racordarea gospodăriilor, a consolidat capacitatea operațională a SA „Apa Canal Ungheni” și a contribuit la protecția mediului, reducând impactul negativ asupra resurselor de apă și sol. Pe termen lung, aceste efecte promovează dezvoltarea durabilă, echitatea socială și bunăstarea comunității, evidențind importanța proiectului ca model de intervenție eficientă în domeniul infrastructurii regionale de apă și canalizare.</p>
<p>Durabilitate:</p> <p>Proiectul beneficiază de o durabilitate ridicată, continuitatea serviciilor este asigurată prin capacitatea instituțională a SA „Apa Canal Ungheni”, care dispune de personal calificat și bine instruit, proceduri clare de întreținere și contracte cu firme specializate pentru reparații și mentenanță.</p> <p>Resursele financiare necesare pentru întreținerea curentă sunt asigurate din fondurile proprii ale operatorului, iar lucrările majore sunt sprijinite financiar de Primăria municipiului Ungheni. În plus, implicarea comunității în racordări ulterioare și campaniile de informare privind utilizarea corectă a sistemului contribuie la utilizarea responsabilă și durabilă a infrastructurii. Acest cadru de responsabilitate partajată între operator, autorități și comunitate garantează menținerea funcționalității infrastructurii și durabilitatea pe termen lung a serviciilor oferite de proiect.</p>

5. RECOMANDĂRI

1. Continuarea racordării gospodăriilor neconectate – aproximativ 30% din gospodării încă nu sunt racordate la sistemul de canalizare, iar extinderea rețelei ar asigura acoperire completă și beneficiu maxim pentru comunitate.
2. Reabilitarea rețelelor existente – circa 30% din rețele necesită lucrări de întreținere și reparații pentru a menține eficiența și continuitatea serviciilor.
3. Întărirea capacității de mentenanță – continuarea instruirii personalului SA „Apa Canal Ungheni” și menținerea contractelor cu companii specializate pentru intervenții rapide și eficiente.
4. Îmbunătățirea funcționării și extinderea stației de epurare – se recomandă monitorizarea și întreținerea regulată a stației existente pentru a asigura tratarea eficientă a apelor uzate, prevenind poluarea mediului și protejând sănătatea comunității. Totodată, este necesară identificarea surselor de finanțare pentru construcția unei noi stații de epurare, care să răspundă cerințelor de capacitate și să asigure durabilitatea serviciilor pe termen lung.
5. Întărirea mecanismelor de monitorizare și raportare – elaborarea unui plan formal de durabilitate și a unei liste de riscuri pentru viitoare proiecte similare, pentru a asigura o gestionare preventivă și eficientă a infrastructurii.
6. Promovarea implicării comunității și a informării publice – continuarea campaniilor educative privind utilizarea corectă a serviciilor, protecția mediului și responsabilitatea cetățenilor față de infrastructură.
7. Integrarea principiilor de egalitate de gen și incluziune socială – menținerea unui acces echitabil la servicii pentru toate categoriile sociale și monitorizarea eventualelor grupuri vulnerabile.

ANEXE

(Instrumentele de evaluare utilizate, Lista persoanelor intervievate, sursele documentare ș.a.)

Evaluarea de impact a proiectului a fost realizată printr-o combinație de instrumente cantitative și calitative, pentru a asigura o imagine completă asupra implementării și rezultatelor proiectului. Printre acestea se numără:

- Chestionare și interviuri semi-structurate cu beneficiarii gospodării racordate la rețelele de apă și canalizare, pentru a evalua accesul, satisfacția și utilizarea serviciilor;
- Interviuri cu reprezentanți ai SA „Apa Canal Ungheni” și Primăria municipiului Ungheni, pentru a evalua managementul proiectului, monitorizarea și planificarea durabilității;
- Observații directe în teren, inclusiv verificarea rețelelor de apă și canalizare și a racordărilor efectuate;
- Analiza documentelor oficiale ale proiectului, inclusiv rapoarte financiare, acte de predare–primire a lucrărilor, decizii ale Consiliului municipal, ordine și rapoarte de monitorizare;
- Analiza datelor statistice și a indicatorilor de performanță, pentru evaluarea rezultatelor și a eficienței proiectului.

Lista persoanelor intervievate

- Reprezentanți SA „Apa Canal Ungheni” (personal tehnic, ingineri, manageri);
- Reprezentanți ai Primăriei municipiului Ungheni (departamente implicate în proiect, responsabilități financiare și administrative);
- Beneficiari finali – locuitori ai municipiului Ungheni conectați la rețeaua de apă și canalizare;

Surse documentare

- Contractul de finanțare și documentele de proiect;
- Contractul de antrepriză nr. 7/001/1 din 02.10.2020
- Actul de predare primire nr. 04 din 21.03.2023 a setului de documente care atestă costul investițional al bunurilor și serviciilor achiziționate;
- Rapoarte de implementare și monitorizare a proiectului;
- Acte de predare–primire a lucrărilor efectuate;
- Decizii și ordine ale Consiliului și Primăriei municipiului Ungheni;
- Date statistice din sursele BNS privind racordările la rețelele de apă și canalizare;
- Materiale informative și campanii de conștientizare pentru beneficiari.

Director ADR **Ion Pînzari** _____

Șef SME **Alina Bujor-Luca** _____

” ” _____ 2026